

Eltemették Tömörkény Istvánt.

(Saját tudósítónktól.) Borongós, őszi időben történt a város nagynevű halottjának, **Tömörkény István**nak a végtisztessége. A napimádó ember koporsójára nem tüzött le a nap, amely elbujt a bánatos, futó felhők mögé. Csupa fekete-ség volt a kulturpalota előtti térség. Szótlán bánat ülte meg az arcokat, a szemekben a fájdalom könnye csillogott és valami felemelő meghatottság lett urrá az emberek ezrei fölött, akik megjelentek Tömörkény Istvánnak a **Jókai**-lepellet leterített koporsója körül és akik kikisérték az utolsó utra a nagy magyar író, a minden erénnyel felruházott embert, a felejtethetetlen, igaz barátot és a követésre érdemes erkölcsű pályatársat.

Ami tisztelet, szeretet övezte életében Tömörkény Istvánt, az hatványozottan jutott kifejezésre a temetésén. A város méltó volt maga-magához és elköltözött nagy fia elévülhetetlen érdemeihez. Híven Tömörkény jelleméhez, nem törekedett csillogó fény kifejtésére, de a végső tisztességadásban mindent megadott az eltávozonak, halásan, hűségért hűséget, szeretetért szeretetet és meghatóan parentálta el pótolhatatlan halhatatlanját és adta át tetemét az enyészetnek.

A kulturpalota előtti térséget a gyászoló város polgárságának ezrei lepték el, még a hidon is álltak emberek, a végtisztességen jelen volt mindenki, aki ennek a városnak életében számottevő tényező, de ott volt a nép is, amelyből Tömörkény István sarjadt, a paraszti nép, akinek szerető barátja, krónikása, szobornál ékeesebb monument állítója volt, ott voltak a gazdagok, akik érzik, hogy szegényebb lett most ez a város és ott a szegények, akik tudván tudják, hogy milyen gazdagságot jelentett Tömörkény István munkássága, élete, nemcsak törekvése a magyarságnak és különösképpen a „szegedi” városnak.

Tömörkény István immár megtért a föld ölébe. Hült tetemét a magyar föld takarja, amely ráborul simogatva, ajnározva, szeretettel és sirhantján nemcsak rózsatermő nyárban virulnak a violák, nemcsak ősszel pompáznak a bazsarózsák, hanem minden évszakban, minden hónapban, minden nap és minden órán kivirulnak rajta a hála, a szeretet, az elismerés örökzöld és hervadhatatlan virágai...

A temetés napjának reggelén, még a közönség bebocsátása előtt megtörtént a ravatal kicserélése. A holttestet ércoporsóba helyezték és a fehérsejtem takaróra ráborították a **Jókai**-leplet, a gyászfátyvonnal bevont nemzetiszínű selyemtakarót, amelyet **Szakács Andor**, a *Magyarország* szerkesztője hozott magával Budapestről.

Reggel 8 órakor megkezdődött a közönség látogatása. Most megegyeszer eljöttek a ravatalhoz a nagy író tisztelői, hódolói és az istenadta nép, amelynek olyan lánglelkű rajongója és rajzolója volt.

Egész délelőtt és délután tartott a közönség zarándoklása a kulturpalotához. A kandeláberek gyertyáit még délelőtt fölgújtották és egész nap égtek a gyászfátyvossal bevont menyezeti villanycsillárok is.

A délelőtti órákban kezdetüket vették a temetési előkészületek. A kulturpalota lépcsőzete előtti zászlótartó oszlopokra fölkerültek a város zászlói, elfátyolozva. A

kulturpalota előtti tér gázlámpáit is gyászfátyvossal vonták be és gyászfátyol került a Kállay Albert-utcai gázlámpákra is. A kulturpalota bejárati része előtti kis térségén fölállították azt az emelvényt, amelyre a gyászszertartás ideje alatt kellett helyezni a koporsót.

A részvétáviratok özöne és a koszorúk csüörtökön délelőtt is egyre érkeztek a gyászoló családhoz és a ravatalhoz. A már közölt részvétáviratokon kívül csüörtökön a következő táviratok érkeztek, most Szeged hatóságához:

Tömörkény István muzeumigazgató elhunyt alkalmából fogadja a város közönsége mély és benső részvétünk őszinte kifejezését. A muzeumok és könyvtárak főfelügyelősége.

Tömörkény Istvánnak, a Somogyi-könyvtár és a városi muzeum kiváló igazgatójának a nemzeti közművelődés végtelen kárára történt elhunyt alkalmából a muzeumok és könyvtárak országos tanácsa nevében őszinte részvétét fejezi ki — **háro Wlasics Gyula**, elnök.

A Petőfi-Társaság Tömörkény István tagtársnak elhunyt alkalmából mély részvétét nyilvánítja Szeged városának — **Pakots József** titkár.

Herczeg Ferenc, a Petőfi-Társaság elnöke az alábbi sürgőnyt küldte Móra Ferencnek: Nagy megdöbbenéssel és szomorúsággal fogadtam a mi pompás tollu kedves Tömörkényünk váratlan halálának hírért és kérem önt és többi szegedi jóbarátainkat, fogadják részvétem és együttérzésem kifejezését. — Hasonló szellemű táviratot küldött Szegedre **Szavay Gyula**, mint a V. H. O. Sz. elnöke. Az ujonnan érkezett koszorúk a következők:

Könyvtárigazgatóknak. A könyvtárhi-zottság. Pistának. Zoltán és Iduska. Róza és Rózsika. szeretettel. Juliska és Károly, szeretett Pistának. A Petőfi-társaság a pótolhatatlan Tömörkénynek. Nagyvérde-mű elnökének Szeged sz. kir. város hivatalnokainak egyesülete. Bobék, el nem muló szeretettel. A V. H. O. Sz. volt alelnökének. Utolsó üdvözlét szeretett gazdám-nak. János. A „Pesti Napló” Tömörkény Istvánnak. — Mária és Jóska szeretett Pistának. Elvira és Zsiga: Isten veled. Izzólelkű főtitkárának a Pusztaszeri Árpád Egyesület. Tömörkény Istvánnak Szeged sz. kir. város közönsége. A „Szegedi Friss Ujság” Tömörkény Istvánnak. A „Szegedi Híradó” munkatársai halhatatlan elődünknek. A „Friss Hírek” szerkesztősége Tömörkény Istvánnak. A „Szeged és Vidéke” szerkesztősége Tömörkény Istvánnak. A Budapesti Ujságírók Egyesülete Tömörkény Istvánnak. A „Magyarország” ünnepi írójának.

A csüörtöki tanácsülés végeztével a tanács dr. **Somogyi Szilveszter** polgármester vezetésével teljes számban megjelent a gyászoló családnál. A polgármester úgy a hatóság, mint a törvényhatósági bizottság és a város közönségének osztatlan, mély-séges részvétét tolmácsolta.

A temetés előtt.

Délután 3 órakor már megkezdődött a temetés közönségének fölvonulása a kulturpalota felé. Pontban 3 órakor megtörtént az ércoporsó lezárása; többet nem is nyitották föl.

Háromnegyed 4 óra felé már hatalmas néptömeg állott a kulturpalota följáró lépcsőzeteinél és a körülvevő téren. A fölépcső bejárata előtt néhány diszruhás rendőr tartotta fenn a rendet és intézkedett a közönség elhelyezése iránt. A kulturpalota bejárati ajtaja előtt szintén két diszruhás rendőr állott.

Ekkorra már a temetkezési intézet emberei befejezték a koszorúknak koszorúskocsira való fölthordását. A gyászokocsira csak a család koszorui fértek el.

A tanács tagjai egyenkint jöttek a temetésre, de teljes számmal megjelentek. Megjelent a temetésen minden városi notabilitás, az iparkamara vezetősége, a különböző egyesületek küldöttségei és a hírlapírók gárdája, akik testületileg vonultak a temetésre. Budapestről **Szakács Andor**, a „Magyarország” szerkesztője vett részt a temetésen.

Négy óra előtt néhány perccel kihozták a nehéz ércoporsót és a már előbb fölállított emelvényre állították. A koporsót újból a **Jókai** lepellet borították be. A ravatal körül székek állottak a család számára. Jobbról a tanítóképezde énekkara állott, **Naszády József** vezetésével. Közvetlenül a család mögött foglaltak helyet a szegedi ujságírók.

Pontban négy órakor várom városi fogaton megérkezett a gyászszertartást végző pepság **Várhelyi József** prépostkanonok vezetésével. Nyomban megérkezésük után kezdetét vette

a temetési szertartás.

A halott fölötti rekviemet **Várhelyi József** mondta és a szertartásnál **Galler Kristóf** pápai kamarás, dr. **Zadravecz István** alsóvárosi plébános, **Breisach Béla** rókusai plébános és egy káplán segédkeztek. A circum dede-runtot a tanítóképezde énekkara énekelte el, majd egy újabb egyházi ének következett.

Ezután **Móra Ferenc** mondta el búcsúbeszédét, amely itt következik:

Mindnyájunk drága halottja, akinek nevével egyszerre teli lett a magyar horizont, ahogy szemedet lehunyta, mint hirtelen napáldozatkor csillaggal az ég, — szép virágos sajkádat csillagokra az isten keze renet-ringatja a távoli tartomány felé, melyből nem tér meg az utazó. Szép virágos sajkád mielőtt elindulna a nagy fekete folyam az örök világosság hegyei felé, utra-valóul hadd tegyük melléd a legdrágább és legritkább ajándékot, amit halott királynak adhat gyászba öltött népe: könyvek gyöngyeit, amiket szívek hullajtának. Ha átkö-ződnánk a zsoltárossal: „vesszen el a nap, melyen ember születik, mert csupa nyomorúság az élet e földön, az asszonytól született ember rövid ideig élve, sok fájdalommal telik el, kinyilik mint a virág és elfut mint az árnyék” s ha jajveszékélő fenszóval sir-nánk, mint őszi szelek az avarra lett puszták felett, az se volna ma férfiatlan ellágyulás, de kiérezne belőle a magunk siratása, akik most eszméltünk rá, minik voltál nekünk. Téged a könyvek halk harmatával kell siratni és nem a fájdalom első szilajságával, hanem a megadás szelid melabujával. simogatni habérból vetett ágyadon. Hiszen halálo-d órájában új életet kezdődött, igazibb és fényesebb az arasznyi földi létnél, testi bur-kodból a halhatatlanság pillangója röppent ki, mely egyre káprázatosabban fog tündö-kölni az utánunk következő nemzedékek szemében. Halálo-d a nemzet halhatatlanjává tett, a szónak legnemesebb irodalmi értelmé-ben s az egyedül való nagy magyar íróból, akinek nem voltak elődei és nem lehetnek utódai, gényusz lesz, aki beljebb segíti nem-zetét a világkultúrába. Meghalhat-e az, aki maga egy világot teremtett a semmiből, mint az isten és elzárhatja-e a koporsó azt, akit egy ország szíve fogadott magába örökös lakóul? Ez a legszebb megdicsőülés, ez a leg-ritkább halhatatlanság.

Am az ember, aki oly álmatagon és még is mindnyájunknál többet látóan járt közöttünk; az ember, akit mindnyájan szerettünk,